

VÍNA Z ČECH A MORAVY

Linda Karpašová

MŠIČKA RÉVOKAZ

NÁKAZA MŠIČKOU RÉVOKAZ

Choroba révy způsobená parazitickým hmyzem mšičkou révokaz patří mezi nejobávanější. Celosvětové epidemii předcházela dovoz amerických druhů révy do Evropy, který zprostředkovali nadšení vinaři z viktoriánské Anglie. Mšička dokázala v rekordním čase zlikvidovat většinu evropských vinic a chybělo málo, aby vinná réva tomuto cizopasnému hmyzu podlehla úplně.

Mezi roky 1858–1862 byl do Evropy z východního pobřeží Severní Ameriky zavlečen jeden z vůbec nejnebezpečnějších škůdců vinné révy, mšička révokaz (lat. *Viteus vitifoliae*), dříve chybně označována jako Phyloxéra. Je to drobný cizopasný hmyz, pouhým okem téměř neviditelný. Panuje názor, že se mšička dostala do Evropy (Londýn) na dovezených družích amerického révy. Roku 1863 byla poprvé hlášena z vinohradů jižní Francie z přímořské provincie Languedoc, kam se dostala lodní dopravou. Odtud se začala šířit po celém kontinentu.

NÁKAZA MŠIČKOU RÉVOKAZ

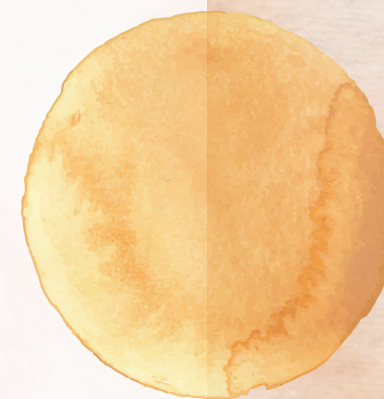
Invazi mšičky révokaz již nešlo zastavit a během necelých 20 let jí podlehly 4 milióny vinic a více než 40 % všech vinic ve Francii. Podobně na tom byly i okolní vinařské země, Španělsko, Portugalsko a Itálie včetně Sicílie. Krize ve vinařství se v těchto zemích výrazně promítla do národní ekonomiky, prudce poklesla nejen produkce vína ale i dalších produktů, např. hrozinek a hroznového cukru. Naopak toto období přálo výrobě destilátů, především Absintu.

Řádění mšičky nebyly ušetřeny ani vinařské oblasti u nás a na jižním Slovensku. První doložený záznam z roku 1890 pochází z jižní Moravy ze Šatova u Znojma. V roce 1900 se mšička objevila v Mikulově a Dolních Dunajovicích, o rok později zasáhla vinice v okolí Perné a další rok byly již postiženy vinice ležící na území Bavor a Horních Věstonic.

NÁKAZA MŠIČKOU RÉVOKAZ

Dlouho panovalo přesvědčení, že do Čech révokaz nedorazil. Je doložen např. z vinohradů v pražské Troji, které musely být částečně zničeny a v původním místě nalezneme vřesoviště. Před více než sto lety zlikvidovala mšička také historické vinice v Českém středohoří v okolí Třebívlic. Zoufalí vinaři tehdy všechny tratě vyklučili a vinařství tu zaniklo. Teprve v roce 2004 se začalo s obnovou. Réva se tu vysazuje na územích historických vinic s velkou pietou vůči tradičním odrudám. Ve spisech cisterciánských mnichů z Vinařství v Malých Žernosekách na Litoměřicku existuje písemný záznam z roku 1834, který popisuje masivní výskyt mšičky. Buď si někdo spletl století, když záznam z archívů opisoval a ten se nyní chybně šíří po internetu, a nebo se jednalo o jiný druh hmyzu, což je zřejmé, porovnáme-li toto datum s rokem, kdy byl parazit oficiálně zavlečen do Evropy. Na Litoměřicku ale zůstaňme. Viniční tratě v okolí Litoměřic, Velkých Žernosek, Žalhostic a Michalovic, které patřily Státnímu statku Litoměřice, napadla v roce 1972 mšička. Celý komplex vinic pod vrchem Radobýl byl odsouzen k zániku a pro Čechy byl vydán zákaz dalšího pěstování a množení pravokořenné révy vinné.

NÁKAZA MŠIČKOU RÉVOKAZ

Ještě 15 let před tím, než mšička poprvé zaútočila v Šatově, byl 3. dubna 1875 vydán zákon o šíření révokazu. Tyto předpisy zakazovaly převážet révu ze zamořených oblastí do oblastí nezamořených. Nařízení c. k. moravského místodržitelství následně upravovalo obchod s révou kořenatou, řezanou i dřevem révovým na moravském území nakaženém révokazem a v sousedním Dolním Rakousku.

Mšička révokaz se u nás vyskytuje či vyskytovala především na odrůdách Bílá kaderka, Frašták, Ryzlink rýnský a Ryzlink vlašský, Sauvignon, Bíla chrupka, Veltlínské zelené, Veltlínské červené, Müller-Thurgau, Sylvánské, Burgundské bílé, Modrý Portugal, Svatovavřínecké, Leanka (Dívčí hrozen) a Tramín červený.

DÍKY ZA
POZORNOST

